

L approsen

Medlemsblad for Den norske Rhododendronforening

Nr. 3/1998

Oktober 1998.

Kjære medlem i Den norske Rhododendronforening!

Medlemsbladet vårt har fått navnet “**Lapprosen**” - takk for alle gode navneforslag.

Fra 1.klasse i seksjon for illustrasjon og grafisk design ved Kunsthøgskolen i Bergen har vi fått ni utkast til foreningslogo. Løsningene spenner fra bruken av den eneste norske rhododendron som motiv, via stiliserte og naturtro tolkninger av bladet, knoppene og klasene.

Vinnerutkastet vil bli presentert på medlemsmøte tirsdag 3. november hvor vi er heldige som har fått professor Peter M.A.Tigerstedt fra Universitetet i Helsingfors som foredragsholder.

Det arbeides med å få til en lokal avdeling i sør hvor Inga Olsen og Dagfinn Tveito er initiativtakere. Det vil bli holdt et kurs i formering av rhododendron på Sørlandet lørdag 13.februar for medlemmer. De vil bli informert direkte pr. brev om tid og sted.

Det er kommet forslag fra medlemmer om årsmøte 1999 kan bli lagt til pinsen slik at medlemmer utenbys kan delta. Årsmøte 1999 er satt til lørdag 22. mai (pinseaften) i Bergen. Vi planlegger ekskursjon 1.pinsedag til Det norske Arboret på Milde, Nygårdsparken, Muséhaven, Fritz C. Riebers vei og Fjell-veien.

Vi er glade for at mange har åpnet sine hager for medlemmene og tar gjerne imot opplysninger fra andre medlemmer som er villige til å stille sine hager åpne for besøk. Takk for hyggelige innspill og interesse så langt - ta kontakt hvis dere har forslag til aktiviteter i Den norske Rhododendronforening!

Med vennlig hilsen styret.
Anne Rieber

Medlemsmøte

Vi har gleden av å invitere til medlemsmøte

TIRSDAG 3. NOVEMBER KL.19.00

i BERGENSBANKENS kantine i Allehelgensgt. 4
(inngang vis-a-vis Bergen gamle Rådhus).

Forsker og professor i genetikk

Peter M.A.Tigerstedt

ved Universitetet i Helsingfors vil holde foredrag m/lysbilder.

"Förädling av Rhododendron för extrema klimat."

Interesserte medlemmer vil kunne få frø av *R.brachycarpum*
var. *tigerstedtii*, som er håndpollinert av P.M.A. Tigerstedt.

På programmet ellers står:

Utlodning av 5 rhododendron fra M. Hauge Planteskole.

Min favoritt rhododendron v/Dagfinn Aarskog.

Av hensyn til servering ber vi om påmelding tlf. 55567691 mellom kl.
08.00-15.00 innen 30. oktober. Interesserte som ikke er medlemmer er
også hjertelig velkommen.

VEL MØTT!

Med hilsen

Styret i Den norske Rhododendronforening

PORTRETT AV EN ART.

Rhododendron lapponicum. SS Lapponica.

Ved Gunnar Gilberg

Denne gangen passer det fint å presentere Lapprosen, *R. lapponicum*. Vårt medlemsblad har jo nå fått navn etter nettopp denne rhododendronarten som er den eneste som vokser vilt i Norge. Den finnes i våre tre nordligste fylker og forekommer også noen meget få steder i sørnorske fjelltrakter. Det vitenskapelige navnet har arten fått etter svensk Lappland, og det var selveste Carl von Linné som døpte den. Arten er forresten en av svært få rhododendron som var kjent på hans tid. Senere er navnet gått videre i underseksjonen (SS) Lapponica, hvor de mange av *R. lapponicum*s nære slektninger også er plassert.

Ellers er *lapponicum* den rhododendronarten som har den største utbredelsen av alle. Den vokser altså i nordlige deler av Sverige, i Øst-Sibir og videre i et belte så å si rundt hele den nordlige delen av kloden. Den er utbredt i Alaska, i Canada, på Grønland, og kan finnes så langt syd som New York. Den vokser også i Korea og på den japanske øyen Hokkaido. Den er en av de rhododendron som kan trives i et kalkholdig jordsmonn, med en pH-verdi opp til 8. Dessverre trives den ikke i våre hager i Sør-Norge, iallfall ikke hvis den

R. lapponicum

Foto: Cox, The Encyclopedia of Rhododendron Species

kommer fra vårt eget land. Men forsøk som er gjort, viser at man kan lykkes bedre med materiale fra Canada og Alaska. En interessant og viktig undersøkelse som er gjort av Sissel Lerum, Bergen, belyser disse forholdene og viser tydelig at proveniensen (opprinnelsessted) er av største betydning for plantens vekst og trivsel på våre breddegrader.

Busken er forholdsvis lavtvoksende, fra en halv til en meters høyde, alt etter hvor den stammer fra. Bladene er små, 0,5-2,5 cm lange, mørkegrønne eller grågrønne. De små blomstene som sitter spredt, er fiolett- eller purpurrosa, sjelden hvite.

En type av *lapponicum* som tidligere var regnet som egen art, *R. parviflorum*, har mørkere blomster og er meget lettere å få til i hagen.

EN NYOPPDAGET ART FRA VIETNAM: *R.rushforthii*

I det engelske bladet "Rhododendrons with Camellias and Magnolias" leser vi at en rhododendronart som ble oppdaget i 1992 av Keith Rushforth, nå er navngitt etter ham.

Det dreier seg om en art i seksjonen *Vireya*, underseksjon *Pseudo-vireya*. Den hører altså til de tropiske rhododendron, og det vil si at vi ikke kan gjøre oss store forhåpninger om å kunne dyrke den utendørs i Norge. Men det er alltid spennende å lese om arter som ikke er kjent for vitenskapen fra før. Keith Rushforth tok vare på en gruppe frøplanter av arten, og har siden med hell dyrket dem frem til modne planter.

Busken blir ca 1,5 meter høy og ganske opprett av vekst. Den har et karakteristisk, blågrønt bladverk. Blomsterstanden består av tre til åtte små, gule blomster med grønnaktige striper på utsiden.

Plantene blomstret for første gang i kultur i juni 1995 i Keith Rutherford's hage i Hampshire. De var da satt ut for sommeren etter å ha stått vinteren over i et uoppvarmet plantehus. I 1996 kom blomstringen meget senere, i begynnelsen av august. En av frøplantene ble overvintret ute, og forbausende nok overlevde den -8 C. Kanskje kan denne arten brukes til å krysse inn større hardførhet hos *Vireya*?

En aktiv forening!

av Svein Petter Kveim

Mennesker og trær har en ting felles: Det er mens de ennå er små at de kan formes, - som gamle tåler de hard beskjæring og omstilling dårlig! Kanskje er det slik med foreningen vår også, - da har vi best sjanse til å forme den nå, mens den ennå er i støpeskjeen. Undertegnede er i alle fall glad for muligheten til å bidra med synspunkter og et par forslag. Ikke for å få gjennomslag for enhver pris, men i håp om å stimulere til diskusjon og en bevisst utvikling av foreningen.

Trolig vil praktiske og jordnære aktiviteter være mest attraktive, slike som treffer den enkeltes faktiske behov, i tillegg til ordinære foredrag. Kurset i formering er et slikt eksempel som i alle fall jeg har hørt mye positivt om.

Mange av medlemmene er i startfasen og har behov for mye basiskunnskap. Det er dessuten vanlig at en del av basisen mangler hos flere som har holdt på en liten stund. En vandring for å bli kjent med sykdommer og skadedyr, basiskurs om jord, gjødsling, skjæring etc. tror jeg derfor det kan være et visst behov for. Kanskje en gang i året, for nye medlemmer?

En annen måte å gi basiskunnskap på, er om en hadde fått til en løslig "fadderordning". Tenk om noen av våre svært dyktige og viderekomne medlemmer kunne være villige til å veilede en eller flere nybegynnere, la oss si med et hjemmebesøk i året? En slik ordning ville alene være verdt kontingenten for mange. Det er sikkert tilfeller hvor det fungerer slik allerede, men det bør være formalisert for at en nybegynner lettere skal tørre å spørre.

En side ved dyrkingen av Rhododendron som kunne vies større oppmerksomhet, er den estetiske. Hva med et "jordnært" diskusjonsforum: "Prøve-planting": Låne masse forskjellige sorter og arter til en hage, sette dem løst på jorden i forskjellige alternativer, diskutere og bli bevisst bruken av dem. Hva er "Rett rhodo på rett plass"?

En aktivitetsform som det må innrømmes at gjerne kan være et "sofa-sitter-supplement" til fysiske møter, er å bygge opp og delta i prategrupper på internett. En slik er påbegynt på web-siden til Det Norske Hageselskap, men der er det liten aktivitet. Skulle vi hatt egen prategruppe på Den norske Rhododendron-forenings web-side? Eller hatt den parallelt med Hageselskapets? Hadde flere hatt internett, så kunne dette uansett vært en veldig verdifull og lettvinnt måte å dele informasjon, inspirasjon og erfaringer på. Og den er like aktuell for alle, uansett hvor i landet en bor. En besnærende tanke kommer i forlengelsen av dette: Å organisere erfaringene med sorter og arter som dyrkes eller har vært prøvet i Norge, - i praksis å bygge opp en database som medlemmene kan benytte for å hente informasjon. En trenger jo ikke alltid å gjøre de samme feil som andre har gjort før - .

Kurs i formering av rhododendron

av Pål A. Skagseth

I medlemsbladet nr. 2-98 ble kurset om formering av rhododendron omtalt. Lørdag den 24.februar -98 møtte 24 medlemmer i veksthuset for Det norske Arboret på Milde for å sette seg inn i mysteriene ved poding, stiklings- og frøformerings av rhododendron.

Vi har ønsket å "evaluere" kurset med henblikk på resultater av selve podingen, og kursets betydning for medlemmene.

En telefonrunde til ca halvparten av kursdeltakerne bekrefter entydig at kurset har gitt mange av deltakerne inspirasjon til å fortsette med formering av rhododendron, både med poding, stikking og frøformerings.

Mange av deltakerne har beriket sin rhodo-samling med to vellykkete, selvpodete rhodo-planter. Noen deltakere meddeler riktignok at deres podeplanter har tørket inn eller visnet hen. De mener imidlertid alle at dette ikke skyldes selve podingen, men heller mangel på mulighet til riktig klima for de nypodete planter, spesielt med tanke på riktig temperatur og fuktighet.

Til vinteren planlegges det et formeringskurs på Sørlandet. Se egen annonse. Medlemmene ønskes lykke til videre med rhododendronformeringsen.

Rettelse fra forrige nummer.

I nummer 2/98, side 9 var dessverre den aller siste linjen i artikkelen om arter og hybrider falt bort. Det siste avsnittet skal være slik:

I overensstemmelse med den internasjonale nomenklatur for planter skal artsnavnet skrives med små bokstaver, og rhododendron skal ha en stor R. foran, alt i kursiv, og uten mellomrom: *R.augustinii*. Navnet på hybrider/kultivarer skal settes i enkelt anførselstegn i vanlig skrift med stor R. foran og med stor forbokstav i navnet: R. 'Scarlet Wonder'.

	<p>FRUKTTRÆR, BÆRBUSKER PRYDBUSKER, ROSER M.M. RHODODENDRON 56 30 03 60 Telefaks 56 30 29 87 Moberg, Postboks 30, 5200 OS</p>
--	--

Nydelige kinesiske frimerker med rhododendronmotiver.

Forleden dag fant jeg disse vakre kinesiske frimerkene på Internett. Det er mange land som har utgitt frimerker med bilder av rhododendron, blant dem både Sverige og Danmark. Nå er det på tide at Norge kommer etter. Jeg har tidligere slått til lyd for dette, i en artikkel i Bergens Tidende, 22.mai-95, der det ble foreslått å trykke merker i tre verdier, de to første med bilder av *R. lapponicum* og *R. catawbiense*. Førstnevnte er jo selvskeven, fordi det er den eneste viltvoksende rhododendron i vårt land. Den andre burde også være et meget godt valg, for det var den første rhododendron man begynte å plante i hager og parker i Norge. Den setter i høy grad sitt preg på flere steder i det sørlige Norge, og har en tradisjon som går langt over hundre år tilbake. Det tredje motivet kunne være et skikkelig fint perspektiv av en rhododendron-innrammet motorvei - som uttrykk for miljøbevissthet og en ny økologisk forståelse. Forslaget ble opprinnelig fremsatt som en markering av Det Norske Arborets 25års-jubileum, men nå kan man jo ta sikte på 30års-jubileet? Dette bør være en god sak for foreningen - kanskje i samarbeid med Arboretets Venner?

Gunnar Gilberg

PÅ RHODODENDRONTUR TIL DANMARK 20.- 25. Mai 1998.

Vi våget det, tante og niese fra Åsane i Bergen., og meldte oss på til busstur til Jylland sammen med medlemmer av Østsvenska kretsen av Rhododendron-sällskapet. Vi tok Fjordline fra Bergen til Hanstholm, og reiste videre neste morgen til Randers, en vakker by nordøst på Jylland. Utpå kvelden dukket svenskene opp, i egen buss. De hadde kjørt fra Stockholm tidlig samme morgen.

De to påfølgende dager reiste vi rundt i den nordøstre delen av Jylland, 35 svensker og 2 nordmenn, på besøk i danske hager, og vi hadde det festlig.

Første stopp var i Hornslet, hos Jytte og Elis Munk. Deres hage var omgitt av tettvoksende trær på alle kanter, og innenfor léplantingen åpenbarte det seg en nydelig hage med mange "rom". Der var rhododendron i alle fasonger: arter og hybrider, høye og lave, i alle stadier av blomstring og i en fargeprakt uten like. Der fantes også utallige steinbedplanter og stauder og vakre og sjeldne trær, bl.a. magnolia i full blomst.

Mange av bedene var anlagt med torvblokker oppå bakken. Slike torvblokker ble forøvrig brukt i nesten alle hagene vi besøkte. Grunnen var at jorden der ikke var sur nok for rhododendron og andre surjordsvekster. Det så svært pent ut med de opphøyde bedene, og det var lett å komme til, og av den grunn kunne vi jo prøve det her på Vestlandet også. Alle var fulle av beundring over alt arbeidet dette ekteparet hadde lagt i hagen sin. De hadde også hest og geiter og en fuglegård med eksotiske fugler.

Turen gikk videre til Tånium planteskole. Her var spesialiteten rhododendron, hva ellers? Der fantes en stor avdeling med planter for salg, og dessuten en rhododendronhage med gamle og nye busker i fullt flor. En del av hagen var sjarmerende overgrodd, med noen riktig gamle busker, omgitt av høye trær. Her fantes også akeleier i alle farger og størrelser.

Svenskene led valgets kvaler, for de kunne kjøpe planter og ta dem med til Sverige uten restriksjoner. De fylte etterhvert opp bussens bagasjerom. Vi nordmenn ble nesten litt misunnelige, for prisene på frodige og friske planter var fristende lave, men dessverre, til Norge er det kun tillatt å ta med stueplanter. Men senere fikk vi vite at det finnes en lovlig måte å gjøre dette på: man sender forhåndsbestilling til planteskolen som så søker om utførselspapirer. Deretter henter man planter og papirer.

Etter en ekte dansk lunsj på Hvidstens kro, dro vi videre til Viborg,

PROTOKOLL FRA ÅRSMØTE I DEN NORSKE RHODODENDRONFORENING 6.06.98

Til stede: 30 medlemmer, samt 6 ikke-medlemmer i henhold til vedlagte fortegnelse.

Styrets leder, Anne Rieber, ønsket velkommen og orienterte om boksamlingen under oppbygging og om avtalen med Bergen offentlige bibliotek om utlån gjennom de kommunale bibliotek landet over. Videre viste hun til utkastene til logo for foreningen, utarbeidet av studenter ved Kunsthøgskolen i Bergen, 1. klasse ved linjen for illustrasjon og grafisk design, og ba om reaksjoner på utkastene. Hun minnet også om fotokonkurransen og opplyste om 1.premien - en reise for to innen Norge - gitt av Braathens Flyselskap.

Sak 1. Valg av dirigent

Anders Kvam ble valgt, og han overtok møteledelsen. Han konstaterte at årsmøtet ble holdt i samsvar med vedtektene og at det var lovlig innkalt. Hilde Hvidsten Bretvin ble valgt til referent. Roger H. Karlsen og Ingvald Austrheim ble valgt til å underskrive protokollen.

Sak 2. Årsberetning

Utkastet til årsberetning, som var sendt ut i Medlemsblad 2/98, ble opplest. I denne forbindelse ble også medlemsbladet omtalt. På forespørsel ble det orientert om tiltak med sikte på medlemmer utenfor Bergens-området.

Vedtak: Årsmeldingen for foreningens første driftsår 1997 ble godkjent.

Sak 3. Regnskap

Ole Vikøren refererte regnskapet, som også hadde vært sendt ut i Medlemsblad 2/98. Han bekreftet at regnskapet var godkjent av revisor. Vedtak: Regnskapet for 1997 ble godkjent.

Sak 4. Fastsettelse av kontingent

Vedtak: Kontingenten beholdes uforandret på kr 150,-.

Sak 5. Budsjettforslag

Ole Vikøren orienterte om det oppsatte budsjettforslag for 1998, som ville balansere med kr. 30.000 på inntekts- og utgiftssiden.

Det ble i denne forbindelse påpekt at en kanskje skulle drive en aktiv vervekampanje for å øke kontingentinntektene. Styreleder viste til

vervingsbrosjyrene og oppfordret alle til å drive aktiv verving.
Vedtak: Budsjettforslaget for 1998 ble godkjent med kommentarene om medlemsverving.

Sak 6. Innkomne forslag

Møteleder konstaterte at det ikke var kommet inn skriftlige forslag før årsmøtet.

Ole Vetaas viste til at Den danske rhododendronforening ga medlemskap i den amerikanske foreningen og spurte om lignende ordning var aktuell her. Styret vil drøfte forslaget.

Sak 7. Valg av leder, styremedlemmer og varamedlemmer

Jostein Liland refererte Valgkomiteens forslag.

I samsvar med innstillingen ble Anne Rieber gjenvalgt som styreleder (1 år) Anders Kvam og Hilde Hvidsten Bretvin ble gjenvalgt som styremedlemmer (2 år) Per Magnus Jørgensen, Dagfinn Tveito og Ole Vikøren ble gjenvalgt som varamedlemmer (1 år). Som revisorer ble Kim Lingjærde og Kåre Vetaas gjenvalgt.

Valgkomiteen, bestående av Sissel Lerum, Jostein Liland og Dagfinn Aarskog ble også enstemmig gjenvalgt.

Sak 10. Fastsettelse av tid og sted for neste årsmøte

Det var tilslutning til at årsmøtet bør holdes i begynnelsen av juni og at møtet i 1999 også bør holdes i Bergens-området.

Vedtak: Styret fikk fullmakt til å fastsette tid og sted for neste årsmøte.

Etter at det formelle årsmøtet vart slutt, orienterte Torstein Borg om turen til Torbjørn Gjestelands hage og til Tjorehagen dagen etter årsmøtet. Det var utlodning av rhododendron, samt plantebytte og-salg. Per Magnus Jørgensen kåserte om blomstrende azalea og rhododendron og ledet omvisning i artssamlingen.

Ingvald Austrheim

Roger H. Karlsen

Forts. fra s.9

Danmarks eldste by. Her besøkte vi hagen til Jytte og Tage Nielsen. Hagen var relativt liten, 2-300 kvm, men inneholdt utrolig mye: mengder av rhododendron, andre busker, prydrær, stauder og stenbedsplanter.

Dagens siste stopp var hos Kirsten og Ingolf Nielsen i Randers. En liten forhage, og en “hovedhage” på 1500 kvm, i tillegg et lite gartneri med småplanter for salg. Hageeierne var av den beskjedne typen: “Nei, av rhododendron hadde de kun noen få”. Men dette var et stort “understatement”, for en så tallrik og velstelt rhododendronsamling er det sjelden å se i private hager. I tillegg hadde de en stor samling av hosta, liljer, peoner pluss, pluss, pluss. Hagen var mer et ryddig parkanlegg.

Neste dag, lørdag, var første stopp hos Svend Aage Askjær i hans planteskole i Hvidbjerg, ved den lille byen Skive. Stedet hans lå som en fredfylt oase midt ute på bondelandet. Planteskolen utgjorde bare en liten del av anlegget på fire-fem(?) mål naturhage med høye trær, både nåletrær og løvtrær. Innimellom trærne fantes de vakreste rhododendron man kan forrestille seg. Og de blomstret om kapp. Vi ble rent forført av stedet, og det er vel verd å besøke.

Så kom neste etappe, langt nord på Jylland, forbi Limfjorden til Brønderslev. Først hagen til Gunnar Vestergaard, en utrolig innholdsrik hage på et lite areal. Imponerende å se hva han hadde fått ut av hagen. Rhododendron og stauder i skjønn forening. Videre enda en hage, “Åpen hage” i anledning 100-årsjubileum til Det jyske haveselskab. Tilslutt en flott avslutning på nok en hagedag: Rhododendronparken i Brønderslev. Et stort parkanlegg, omtrent så stort som Nygårdsparken i Bergen. Med små innsjøer, “barokkbroer”, spaserveier, lysthus og restauranter. Beplantningen bestod av store trær, mest bøk, og oppå plenene: store flater dekket av torvblokker, visstnok anlagt i 1992. I torvblokkene vokste rhododendronhybrider. Det fantes mange felter med torv utover alle plen-områdene og i hvert parti var det plantet samme hybrid. Det skal finnes mer enn 10 000 busker av 125 sorter rhododendronhybrider. Så det var et storslagent syn å se utover parken, med felt som lyste i forskjellige farger. Noe slikt går det kanskje an å få til i Bergen, i anledning Kulturbyråret?

Neste dag dro svenskene i retning Varberg, og vi tok tog, buss og båten over Skagerrak og kom til Bergen mandag morgen kl. 07.

En stor takk til Mona og Bjørn Nordin-Liljequist som hadde organisert og

som ledet denne turen. Det ble en svært vellykket og meget hyggelig Danmarkstur!

Margrethe Sunde, (tante) Randi Valen Fessl, (niese).

Et bed bygget opp av torvblokker,
hos Jytte og Elis Munk,
Hornslet

Øverst *R.luteum*, nederst
R.yakushmanum,
hos Kristen og Ingolf Nilsen,
Randers

Formering av rhododendron

Medlemskurs i poding, frø- og stiklingsformerings.

Lørdag 13. februar på Statens Gartnerskole, Dømmesmoen v/ Grimstad.

Pris kr. 100,- Påmelding innen 1. februar 1999 til

Inga Olsen, tlf. 37094245

Dagfinn Tveito, tlf. 37016494

Vi minner om vår fotokonkurranse:

Juryen i fotokonkurransen har forlenget fristen for innlevering til 1.februar 1999. Vi håper at flest mulig medlemmer viser sin interesse og sender inn fotografier.

“Rhododendron i fokus,”

med utgangspunkt i rhododendron som vokser i Norden.

1.Premie:

2 flybilletter med Braathens Flyselskap innenfor det norske rutenettet (ikke Svalbard).

2.Premie:

P.M. Jørgensen: Rhododendron i Det norske Arboret på Milde

3.Premie:

Andrea Kögel: Rhododendron og Azalea

Bildene ønskes i slides eller i papirkopi 10x15 cm m/negativ vedlagt.

Navn på planten og voksested bes oppgitt.

Bildene merkes med innsenders navn og adresse på baksiden.

Sendes innen 1. februar 1999 til:
Den norske Rhododendronforening
Postboks 1325, 5001 Bergen

Den norske Rhododendronforening forbeholder seg retten til å benytte de innsendte slides/bilder til oppbygging av en bildesamling.

Kom med stoff til bladet!

Redaksjonen oppfordrer leserne til å sende inn rhododendronstoff til våre spalter. Har du erfaringer eller synspunkter som du vil dele med andre, så skriv! Er det noe du lurer på, så skriv og spør - vi eller andre lesere kan trolig hjelpe deg med svar. Har du et interessant rhododendronbilde, så send det! Vi tar også gjerne imot gode råd og konstruktiv kritikk. Men skriv kort, helst ikke over en halv A4-side. Vi vil gjerne høre fra rhododendronvenner i hele landet! Husk at “Lapprosen” skal være medlemmenes eget blad og forum!

**DEN NORSKE RHODODENDRONFORENINGES
BOKSAMLING
BERGEN OFFENTLIGE BIBLIOTEK**

Den norske Rhododendronforening er i ferd med å bygge opp en samling med bøker på norsk og engelsk ved Bergen off. Bibliotek. Foreningens medlemmer og andre kan låne bøkene gjennom sitt lokale bibliotek. Foreløpig har vi følgende titler:

- € Gunnar Gilberg: Rhododendron for alle. Alma Mater 1993, 172 sider, Fargefotos og svart/hvitt illustrasjoner.
- € Per Magnus Jørgensen: Rhododendron i Det norske arboret. Fagbokforlaget 1996, 268 sider, Fargefotos.
- € Knut Lønø og Arnulf Ringstad: Rododendron - dyrking av lave og hardføre sorter. Landbruksforlaget 1994, 100 sider, Fargefotos og svart/hvitt illustrasjoner.
- € D.M.van Gelderen & J.R.P.van Hoey Smith: Rhododendron Portraits . Timber Press 1992, 424 sider, Fargefotos. 2stk.
- € Peter A. & Kenneth N.E. Cox : The Encyclopedia of Rhododendron species Glendoick Publishing 1997, 396 sider , Fargefotos. 1stk.
- € Kirsten Lindquist: Rhododendron för svenska trädgårdar. Rabén Prisma 1990/1995, 158 sider, Fargefotos og svart/hvitt illustrasjoner. 2stk.
- € Svend Aage Askjær: Rhododendron og andre surbundsplanter. Det danske Haveselskab 1990, 175 sider, Fargefotos. 1stk.
- € Cynthia Postan : The Rhododendron Story. The Royal Horticultural Society 1996, 224 sider, Fargefotos og svart/hvitt illustrasjoner. 1stk.
- € Andrea Kögel:Rhododendron og azalea. Cappelen Forlag 1997, 64 sider, Fargefotos og fargetegninger. 1stk.
- € Wilson, Argent, Bond, Chamberlain, Cox, Hardy: The Rhododendron Handbook. The Royal Horticultural Society 1997, 352 sider, Noen få fargefotos.

6. og 7. Juni 1998 - mine to dager i Bergen.

Ved Roger H. Karlsen, Hvitsten.

Første dag rett fra flyplassen til Arboretet på Milde i solskinn. Jeg hadde god tid før årsmøtet i Blondehuset, og kunne gå rundt og kose meg med rhododendron og andre busker og trær. Og det var mye å fotografere.

Årsmøtet gikk greit og det ble etterfulgt av kaffe og smørbrød. Deretter var det plantebytte. Blant meget annet fikk jeg kjøpt *R.flinckii* og *R.tsariense*. (Til selgerne: plantene er i fin form og vokser.)

P.M.Jørgensen tok oss med på en innholdsrik tur. Om ikke alt sto i blomst, var det en opplevelse å se artene og hybridene, størrelsen på buskene og bladene, nyvekst, hårete skudd og alt det andre. Jeg var heldig og fikk haik til Bergen med mine rhododendronarter, og på hotellet ble de pakket inn i våte aviser og plastbæreposer for reisen tilbake til Hvitsten neste dag.

Søndag 7. juni var det overskyet. Jeg gikk til møtestedet for dagstur til Tjorehagen, og der fikk jeg plass i en bil. På veien skulle vi innom hagen til Thorbjørn Gjesteland. Ved ankomst dit hadde det begynt å regne, men jeg var heldig og fikk låne en regnfrakk. I hagen var det mange stauder, trær, busker og fine rhododendron. Det var særlig R.'Loderi Venus' jeg falt for. Den har fin duft og store blomster. Hagen til Gjesteland var spesiell og innholdsrik - jeg håper å få se den igjen i oppholdsvær.

Da vi kom til Tjorehagen hadde det sluttet å regne, og det lysnet i skylaget mot sør. Jeg østlending besluttet å ikke ta med regnfrakken på grunn av fotoutstyret jeg hadde med. Ved oppstart for spaserturen i hagen ble Olav Tjore overrakt en R.'Bergensiana', og den satte han stor pris på. Vi vandret blant arter som *sutchuenense*, *fortunei*, *souliei*, *wardii* og mange fler. Ettersom turen gikk i terrenget tenkte jeg: det som ble sagt, at Olav Tjore også jobbet i måneskinn stemmer, men jeg tror også han jobbet i allslags lys og vær. Og det han utførte med sine hender skulle han hatt medalje for. Jeg ble mektig imponert over alt han har utført, også denne fine dammen med beplantninger.

Det begynte å regne igjen, og jeg ble våt til skinnen, men så ble det kaffe og fyr på peisen i tømmerkoia til Olav. Da tørket jeg litt opp igjen. Så var det fløytekonserter ved tjernet, og jeg tok slides med nydelig bakgrunnsmusikk. Etter konserten kjørte alle bilene til hotell Alvær for å spise. Åh for en lunch! Den var topp. Under lunchen ble det utvekslet meninger om arter og hybrider, og etterpå ble det tatt bilde av deltagerne utenfor hotellet.

Kommer jeg til årsmøtet i Bergen i 1999, vil jeg ha oppholdsvær, for Tjorehagen ble jeg ikke ferdig med. Arboretet på Milde er like interessant hver gang.

Av plasshensyn er innlegget noe forkortet. Red.

Turdeltakerne foran hotell Alvær

Eksotisk hagetreff med rhododendronbakgrunn.

Den 22. mai 1998 ble en minneverdig dag for alle som var med på det unike treffet i hagen og huset til familien Gilberg på Minde. Det verdensberømte Dongjing-orkesteret fra Lijiang i Yunnan som var i Bergen for å gi konserter under Festspillene, var denne dagen invitert til lunch hjemme hos Ingebjørg og Gunnar Gilberg. Bakgunnen var at de to var kommet i kontakt med orkesteret

Smilende gjester fra Kina strømmer inn i hagen på

og dets leder, dr. Xuang Ke, da de var på med på en britisk rhododendronekspedisjon i Nord-Yunnan ifjor. Ekspedisjonens initiativtaker, David Farnes, har ledet flere turer til dette området, og er en venn av dr. Ke, som i dag er eier av et hus i Lijiang med en viss rhododendronhistorisk interesse. Det var nemlig i dette huset at den kjente etnologen og plantejegeren Joseph Rock bodde og arbeidet i en årrekke. I hans lyse arbeidsrom som ikke er noe særlig forandret siden den gang, står fremdeles hans store, svarte skrivepult! Det var dr. Kes far som eide huset. Dr Ke selv kan godt huske Joseph Rock, og gjenforteller levende mange av de historier faren hadde å berette om den lille, meget temperamentsfulle plante-eksperten. I fjor ble altså rhododendronekspedisjonens ti medlemmer invitert hjem til dr Ke, til te og omvisning. Det ble en intens opplevelse. To av de vid-gjetne orkesterkonsertene fikk de også med seg.

Da dr. Ke og orkesteret kom til Bergen i år, var ingenting mer naturlig enn at de ble invitert til lunch og hageselskap på Minde. David Farnes og hans kone Eileen var naturligvis også tilstede. Hagen sto i sin fineste rhododendronskrud, og flere av de kinesiske gjestene pekte og nikket gjenkjennende til rhododendronbusker som vokser vill i deres hjemtrakter. Alle steder inne var det pyntet med rhododendron til ære for gjestene fra det egentlige rhododendronlandet langt der øst. Orkesteret teller 35 personer, og alt i alt var det 50 personer som vrimlet rundt og forsøkte å kommunisere. Det var ikke alltid like lett, men smil og latter og den dyktige tolken overvant alle vansker. Været var strålende. Vinduer og dører sto åpne. Stemningen var høy, og mange hadde en følelse av uvirkelighet. Flere av orkestermedlemmene er aldersstegne tradisjonsbærere, den eldste 88 år! Men det var også unge, kvinnelige sangere med. De stilte i sine fargerike drakter, og under måltidet inne i huset fremførte de sin særpregede sang med frisk naturlighet og stor sjarm.

For å gi de kinesiske musikerne en smakebit av norsk folkemusikk, var felespilleren Øyvind Vabø med på opplegget. Han spilte både ute og inne, og hans fine hardingfele ble grundig studert av kineserne. Etter måltidet var det korte taler og utveksling av gaver. Blant annet overrakte Alma og Sveinung Sæverud en CD-plate med Harald Sæveruds musikk til dr. Ke. Ute i hagen holdt så orkesteret en uforglemmelig konsert. Og de fargerike jentene slo til igjen med eksotisk sang og dans.

Det hele ble avsluttet med en kinesisk ringdans ledet an av en iherdig kinesisk fløytespiller. Etterhvert ble det en herlig, svingende blanding av kinesisk musikk og dans og norske dansesteg, smil og latter, norske bunader og kinesiske folkedrakter. En hvirvel av glede. Det syntes å vare uendelig lenge, og til slutt var nesten alle med - bare de eldste satt igjen på sine stoler og smilte. Og rundtom sto rhododendron og blomstret som aldri før, - som hadde de bare ventet på dette.

Styrets sammensetning:

Leder:

Anne Rieber, Fjellveien 120, 5019 Bergen Tlf. 55 31 02 16

Sekretær:

Hilde Hvidsten Bretvin, Øvre Kalfarli 43, 5018 Bergen Tlf. 55 31 27 55

Styremedlemmer:

Torstein Borg, 5690 Onarheim Tlf. 53 43 50 77

Anders Kvam, Porsveien 27, 5033 Fyllingsdalen Tlf. 55 16 16 35

Pål A. Skagseth, Snekkevikvn. 82, 5046 Rådal Tlf. 55 22 64 35

Varamedlemmer:

Ole B. Vikøren, kasserer, Fanahammeren 10B, 5047 Fana Tlf. 55 91 56 12

Per Magnus Jørgensen, Kirkeveien 33, 5032 Minde Tlf. 55 28 36 85

Dagfinn Tveito, Hasselåsen 28, 4800 Arendal Tlf. 37 01 64 94

Utgiver:

Den norske Rhododendronforening

Postboks 1325

5001 Bergen

Email: rieber@online.no

Internett: <http://home.sol.no/~hgrimsa/rhodo/forening/index.htm>

Redaksjon:

Anne Rieber

Tlf. 55 31 02 16 Email: rieber@online.no (administrativt)

Gunnar Gilberg

Tlf. 55 28 47 59 Email: gungil@online.no (faglig)

Helge Grimsland

Tlf. 55 22 72 50 Email: hgrimsa@online.no (teknisk)

Innmelding i foreningen:

Innmelding kan skje ved innbetaling av kontingent, p.t. kr 150,- til

Bankkonto 9521 17 90378

Den norske Rhododendronforening

Postboks 1325

5001 Bergen

